

## **Mishandeling**

### **Clinical Assessment Protocol (CAP) = 1**

De informatie over deze CAP-code wordt opgesplitst in drie delen:

- (I) *Betekenis*: De betekenis van code 1 bij de Mishandeling-CAP.
- (II) *Probleemstelling*: Omschrijving, situering en probleemstelling.
- (III) *Richtlijnen*: De stappen die achtereenvolgens ondernomen moeten worden (overzichtsschema en uitwerking per stap).

Deze informatie print u best in zijn geheel uit. De mogelijkheid bestaat om bijkomende literatuur te raadplegen.

## I. Betekenis

De **Mishandeling-CAP** wordt **geactiveerd met code 1**. Dat betekent dat deze cliënt aan onderstaande criteria voldoet:

- **Eén of meer** van de volgende directe indicatoren van mishandeling zijn aanwezig:
  - Bang van een familielid, zorgverlener of nabije kennis
  - Erg slechte hygiëne, onverzorgd of slordig uiterlijk
  - Verwaarloosd, misbruikt of mishandeld
- **Maximaal één** van de volgende stressveroorzakende factoren is aanwezig:
  - Depressie – een DRS-score (Depression Rating Score) van 3 of hoger
  - Slechte voeding – aanzienlijk gewichtsverlies, slechte voeding/ondervoeding, niet meer dan één maaltijd per dag, onvoldoende vochtopname, body mass index (BMI) minder dan 19, verminderde voedselopname
  - Boos op of conflict met familie of vrienden
  - Gezondheidsproblemen – neemt medicatie niet naar behoren, medisch onstabiel, kent zichzelf een zwakke gezondheid toe
  - Woonverblijf van de cliënt beantwoordt niet aan zijn/haar behoeften, waardoor hij/zij beter zou verhuizen
  - Zorgverlener is overstuurd, kwaad of depressief
  - Sociale isolatie – niet meer aan activiteiten deelnemen, minder sociale interactie, het uiten van eenzaamheid

Ongeveer 2% tot 6% van de cliënten (van alle leeftijden) die thuiszorg ontvangen en minder dan 1% van de zelfstandig wonende ouderen behoren tot deze groep (in de VS).

### ***Aandacht:***

Deze CAP identificeert cliënten van alle leeftijden die verwaarloosd of misbruikt worden of die een aanzienlijk risico lopen verwaarloosd of misbruikt te worden. De doelstelling op korte termijn is om te bepalen of de situatie al dan niet een onmiddellijke interventie vereist. De behandeling van psychosociale gevolgen van de mishandeling daarentegen wordt als langetermijndoelstelling vooropgesteld.

## II. Probleemstelling

Deze CAP is ontworpen om cliënten die mogelijks misbruikt of verwaarloosd worden te identificeren. Verder wil deze CAP ook een leidraad zijn bij het bepalen van de te treffen maatregelen. In sommige landen of gemeenschappen is het verplicht dergelijke gevallen aan te geven.

Mishandeling kan zowel misbruik als verwaarlozing betekenen. Terwijl het in sommige gevallen de bedoeling is om iemand opzettelijk te doen lijden, kan het in andere gevallen een ongewild gevolg zijn van onvoldoende kennis, zwakheid, depressie, burn-out of onoplettendheid van de kant van de zorgverlener.

Er kunnen vier belangrijke vormen van mishandeling onderscheiden worden:

- Lichamelijke mishandeling:

Iemand lichamelijk pijn doen of lichamelijke verwondingen toebrengen; ook iemand seksueel lastigvallen.

- Psychische mishandeling:

Iemand mentaal pijnigen, vernederen of intimideren.

- Verwaarlozing:

Een zorgverlenende taak niet vervullen, bv. weigeren eten te geven, weigeren de cliënt te verzorgen, de cliënt in de steek laten.

- Financieel misbruik:

Onterecht of op een illegale manier van fondsen of activa gebruik maken.

Het is absoluut noodzakelijk om op duidelijke tekenen van mishandeling te reageren. Cliënten die mishandeld worden lopen een direct risico op verwondingen of andere ernstige gezondheidsproblemen. Bovendien beïnvloedt mishandeling ook andere aspecten van het leven, zoals het psychische welzijn, de sociale participatie en betrokkenheid. Een aanhoudend probleem is, zelfs nadat de mishandeling gestopt is, het risico op een posttraumatisch stresssyndroom (met ernstige psychiatrische symptomen zoals een zware depressie en zelfmoordneigingen).

#### **ALGEMENE ZORGDOELEN**

- Evalueer het vermogen van de cliënt om over zijn/haar eigen welzijn te beslissen en om de gevolgen van die beslissingen te kunnen inschatten.
- Bepaal de mate waarin de cliënt risico loopt.
- Bepaal in hoeverre er nood is aan onmiddellijke interventies, zoals sociale dienstverlening, medische zorg of een rechterlijk bevel voor de bescherming of de relocatie van de cliënt.
- Controleer op langdurige mentale gezondheidsproblemen ten gevolge van de mishandeling.

## **Bronnen en aanvullende literatuur**

- interRAI CAP's Gebruikershandboek:
  - Ontario Network for the Prevention of Elder Abuse ([www.onpea.org](http://www.onpea.org))
  - Clearinghouse on Abuse and Neglect of the Elderly (CANE)  
<http://db.rdms.udel.edu:8080/CANE/index.jsp>